

کارشناسان اقتصادی درباره اقدام بانک مرکزی در تأمین ارز مسافری مطرح کردند

حذف تقاضای ارز مسافری

از بازار آزاد

گزارش

ندارد و امکان بروز تخلفات متعددی وجود دارد. مضاف بر این موضوع که در مقطع کنونی به دلیل افزایش درآمدهای نفتی دولت، رشد صادرات غیرنفتی و آزادسازی منابع ارزی مسدود شده کشور ذخایر ارزی بانک مرکزی مناسب است، با توجه به حجم محدود سفرها و تعداد محدود متقاضیان، تخصیص ارز مسافری نه تنها فشاری به منابع ارزی کشور وارد نمی‌کند بلکه با ایجاد ثبات در بازار غیررسمی، مانع تشدید انتظارات تورمی می‌شود و به تبعیت از آن ایجاد مازاد تقاضا در بازار ارز را در پی خواهد شد.

به دلیل اینکه حجم عرضه روزانه ارز مسافری کمتر از ۵۰۰ هزار دلار است، مجموعاً میزان ارز تخصیصی مسافری توسط بانک مرکزی، رقم قابل توجهی برای بازارساز ارزی نخواهد بود اما هدف ثبات ارزی را محقق خواهد کرد.

پاسخی به گزاره اشتباه تخصیص یارانه به سفر خارجی
در روزهای گذشته و همزمان با این تصمیم سیاستگذار ارزی کشور، برخی این گزاره را مطرح کردند که بانک مرکزی به دلیل فروش ارز به قیمتی

کمتر از نرخ بازار غیررسمی در حال تخصیص نوعی یارانه به مسافرت‌های خارجی است و این سیاست نوعی رانت ارزی است. این گزاره ناصحیح نشأت گرفته از عدم درک صحیح نسبت به نحوه تأمین ارز نیازهای رسمی ارز کشور است و با نگاهی غیرکارشناسی، در واقع تحلیلی ساده‌انگارانه مطرح شده است. در امر سیاستگذار ارزی به منظور ایجاد ثبات در بازار ارز، باید به نیازهای رسمی ارز در بازار رسمی پاسخ داده شود و نمی‌تواند بازارساز ارزی به این بهانه که فرد متقاضی از چون از دهک‌های بالا و اقشار پردرآمد است نیاز ارزی وی را پاسخ ندهد؛ همین امر اجازه بروز و ظهور التهاب در بازار ارزی را می‌دهد. از سوی دیگر برخی این شایعه را مطرح کردند که به دلیل اختلاف قابل ملاحظه نرخ ارز مسافری و بازار غیررسمی، هزینه سفر متقاضی رایگان خواهد شد. این گزاره نیز از اساس اشتباه است زیرا اختلاف نرخ ارز بازار غیررسمی و نرخ ارز مسافری حتی با ارزان‌ترین توره‌های مسافرتی فاصله قابل توجهی دارد و هزینه سفر نیز تنها به هزینه بلیت هواپیما محدود نمی‌شود و هزینه خوراک، تفریحات، رفت و آمد در شهر مورد نظر، اسکان و...

بخش‌های عمده هزینه سفر هستند که در برابر اختلاف ناچیز قیمت ارز مسافرتی و ارز در بازار غیررسمی رقم قابل ملاحظه‌ای نیست و فرد متقاضی اساساً قدرت خرید تأمین هزینه‌های کل سفر را داراست و این‌گونه نیست که به دلیل این اختلاف قیمت اندک، فرد متقاضی دریافت ارز مسافرتی شود؛ تا از این اختلاف اندک بهره‌مند شود؛ همچنین با توجه به تغییر رویکرد بانک مرکزی در نحوه تخصیص ارز مسافرتی هیچ‌گونه صفی در مقابل صرافی‌ها ایجاد نشد و تنها متقاضیان واقعی ارز بعد از عبور از گیت فرودگاه امکان دریافت ارز را دارند. فراموش نشده است که در سال‌های گذشته به دلیل تخصیص ارز در صرافی‌ها، عده زیادی برای استفاده از آربیتراژ قیمتی میان ارز مسافرتی و قیمت ارز در بازار غیررسمی، اقدام به مسافری و بازار غیررسمی، هزینه سفر متقاضی رایگان خواهد شد. این گزاره امر منجر به بروز تقاضای کاذب در بازار رسمی و بروز التهاب در بازار غیررسمی می‌شد.

دست پر بانک مرکزی با افزایش دو برابری ارز مسافرتی
یک کارشناس ارزی با اشاره به اقدام

را نمی‌دهد و مابقی تقاضا به بازار غیررسمی منتقل می‌شود. در همین جهت سیاستگذار این تصمیم را گرفت تا در بازه کوتاه مدت و موقتی تأمین ارز را افزایش دهد. در نتیجه با تأمین نیازهای واقعی، دیگر هیچ مسافری به بازار غیررسمی مراجعه نخواهد کرد.

وی اضافه کرد: افزایش تأمین ارز مسافرتی از ۵۰۰ یورو به ۱۰۰۰ یورو به این معنی است که منابع بانک مرکزی پر است و مشکلی در تأمین نیازهای مردم وجود ندارد.

توکل‌ی تصریح کرد: اگر مضمیقه‌ای در بازار ارز وجود داشته باشد، تقاضای ارز مسافرتی موجب می‌شود فشارهایی به بانک مرکزی وارد شود و منابع آن را تهدید کند، اما منابع این بانک به قدری زیاد است که افزایش تقاضای ارز مسافرتی، هیچ خللی در بازار ایجاد و منابع ارزی را با کمبود مواجه نمی‌کند. این کارشناس بازار ارز بیان داشت: صادرات کشور افزایش یافته و خزانه ارزی بانک مرکزی تقویت شده است و این موضوع دست سیاستگذار را باز گذاشته تا در بازه‌های زمانی که تقاضا در بازار ارز زیاد می‌شود، بتواند مدیریت بازار ارز را انجام دهد. این تحلیلگر اقتصادی اظهار کرد: قبلاً در تأمین ارز مسافرتی دغدغه‌ای در بازار ارز ایجاد شد که این مدل تأمین ارز خودش یک نوع سفته بازی را ایجاد می‌کند. یعنی در زمان‌های گذشته افرادی بلیت‌های نقلی تهیه و به بانک مراجعه و ارز مسافرتی دریافت می‌کردند، اما از چند ماه گذشته که فرایند تحویل ارز مسافرتی، به بعد از گیت در فرودگاه منتقل شد، عملاً دیگر دست سفته باز یا متقلب را از بازار کوتاه کرد تا دیگر نتوانند از ارز مسافرتی سوءاستفاده کنند. توکل‌ی در پایان تأکید کرد: با توجه به اینکه منابع بانک مرکزی مناسب است و افزایش تقاضایی که در کف بازار به وجود می‌آید، از بین می‌رود، این اقدام عامل مؤثری در مدیریت بازار ارز محسوب می‌شود.

بنیست شدن راه دلان ارزی با افزایش حجم ارز مسافرتی
سید حمید حسینی، دبیرکل اتاق مشترک بازرگانی ایران و عراق، در خصوص افزایش ارز مسافرتی گفت: این اقدام در حالی از سوی بانک مرکزی تدوین و اجرایی شده که ما در حال حاضر با تقاضای ارز پایان سال برای سفرهای خارجی مواجه هستیم و این تصمیم می‌تواند بخش مطلوبی از نیاز ارزی را به خوبی پوشش دهد. وی با تأکید بر اینکه مدیریت تقاضا می‌تواند قیمت ارز در بازار غیررسمی را به خوبی کنترل کند، ادامه داد: بی‌تردید افزایش ارز مسافرتی در شرایط کنونی به عنوان مدیریت تقاضا، تأثیر مثبت و خوبی بر این روند خواهد داشت. بویژه آنکه نشان می‌دهد بانک

مرکزی در تأمین ارز مشکلی ندارد و می‌تواند این بخش از تقاضای پایان سال را به خوبی تأمین کند.

این فعال اقتصادی به از بین رفتن امکان سوءاستفاده دلان بازار ارز از افزایش سهمیه مسافران اشاره کرد و گفت: یکی از مهم‌ترین مزایای افزایش و عرضه ارز مسافرتی این است که مسافران به عنوان مصرف‌کنندگان واقعی، فقط بعد از گیت پرواز می‌توانند ارز خود را دریافت کنند. این مسأله باعث می‌شود سفته بازی و دلالی در این روند صورت نگیرد و ارز به دست متقاضیان واقعی سفرهای خارجی برسد.

حسینی در پایان اظهار داشت: هر چند ممکن است ارز مسافرتی دوباره به همان رقم قبلی بازگردد، اما نشان می‌دهد بانک مرکزی از منابع خوبی برخوردار است و می‌تواند به خوبی پاسخگوی تقاضای پایان سال مسافران باشد.

محدود شدن تقاضای سفته‌بازانه در بازار با افزایش ارز مسافری
مصطفی صفاری، کارشناس مسائل اقتصادی با اشاره به دو برابر شدن میزان ارز مسافرت هوایی، بیان کرد: معمولاً با نزدیکی به پایان سال، تقاضا برای ارز مسافرتی افزایش پیدا می‌کند و به همین دلیل بانک مرکزی برای مدیریت بهتر بازار ارز و پاسخگویی به نیاز متقاضیان، ارز مسافرتی را از ۵۰۰ به ۱۰۰۰ یورو افزایش داد.

وی افزود: ضرورت دارد به هر میزان که نیاز واقعی برای ارز مسافرتی وجود دارد، پاسخ داده شود تا متقاضیان کمتر سراغ بازار غیررسمی برای خرید ارز بروند. این کارشناس مسائل اقتصاد و ارز افزود: پیش‌بینی می‌شود با این روند بازار ارز در پایان سال نوسانی از بابت افزایش تقاضای ارز مسافرتی تجربه نکند. صفاری گفت: شاید افزایش ارز مسافرتی عدد بسیار بالایی نباشد، اما در کنترل بازار ارز مؤثر است، با اقدام مثبت بانک مرکزی نیاز واقعی مسافران پاسخ داده می‌شود و متقاضیان برای دریافت ارز دیگر به بازار غیررسمی مراجعه نمی‌کنند. وی معتقد است: بانک مرکزی با افزایش دو برابری ارز مسافرتی گامی هر چند کوچک در راستای محدودسازی بازار غیررسمی برداشته است. به گفته این کارشناس مسائل اقتصاد و ارز، در اقتصاد معمولاً تقاضای سوداگری را محدود و تقاضای واقعی را پاسخ می‌دهند که بانک مرکزی نیز در افزایش تقاضای ارز مسافرتی اقدامی اینچنینی انجام داده است. این کارشناس مسائل اقتصادی در پایان تأکید کرد: با سازگاری که بانک مرکزی در نظر گرفته است، امکان سوءاستفاده و دلالی در ارز مسافرت هوایی وجود ندارد، چون ارز مسافرتی بعد از گیت به مسافران واقعی پرداخت می‌شود.

افزایش تخصیص ارز مسافرتی با توجه به حجم محدود آن نه تنها فشاری بر منابع ارزی ایجاد نمی‌کند بلکه مانع بروز التهاب در بازار ارز می‌شود

خود کمک کند به طور ویژه به دو حوزه «رتبه‌بندی اعتباری ملی» و «همکاری در زمینه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم» اشاره کرد و گفت: «رتبه‌بندی اعتباری ملی» ظرفیت قابل ملاحظه‌ای در تسهیل تأمین مالی پروژه‌های زیرساختی و توسعه‌ای در بین کشورهای عضو دارد و نیاز به توسعه این سیستم رتبه‌بندی مالی، مورد توجه جمهوری اسلامی ایران نیز قرار گرفته است. وی گفت: لازمه این کار به رسمیت شناختن متقابل رتبه‌بندی‌های اعتباری اعطا شده توسط نهاد‌های رتبه‌بندی اعتباری کشورهای عضو بریکس است. بر همین اساس بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران آماده هر گونه همکاری در این باره با تمامی بخش‌ها و اعضای گروه بریکس است. کریبی در خصوص «همکاری با گروه بریکس در حوزه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم» هم گفت: پیشنهاد مشخص بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران در این باره این است که یک نهاد مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم مستقل در گروه بریکس تأسیس شود تا در مبادله اطلاعات نظارتی برای اهداف پولشویی و

فعلی شامل ترتیبات ذخیره احتیاطی (CRA)، نظام مبادلات اطلاعات اقتصاد کلان (SEMI)، کانال‌های حفاظت اطلاعات سریع بریکس، همکاری در نظام‌های پرداخت، تأمین مالی گذار، گروه پژوهشی فین تک و همچنین ایده‌های مربوط به همکاری‌های بیشتر در سایر حوزه‌ها همچون «همکاری در حوزه مبارزه با پولشویی و تأمین مالی تروریسم» و «رتبه‌بندی اعتباری ملی» که پیشنهاد‌های بانک مرکزی ایران به دستور کار نشست‌های بریکس افزوده شده است اعلام می‌کند. معاون بین‌الملل بانک مرکزی با تأکید بر اینکه این بانک خود را متعهد می‌داند تا کشورهای عضو گروه بریکس را در دستیابی به اهداف

تأمین مالی تروریسم مؤثر باشد. البته این نهاد، متشکل از ناظران مالی خواهد بود و تقویت همکاری‌ها بین کشورهای عضو بریکس و ناظران مالی را تسهیل خواهد کرد. معاون بین‌الملل بانک مرکزی بیان داشت: بویژه اینکه شاهدیم برخی نهاد‌های شناخته شده فعلی، به طور غیرسازنده بر قواعد و استانداردهای غالباً تدوین شده توسط کشورهای غربی تکیه دارند و رویکرد غیراقتصادی و سیاسی بر آنها غالب است. وی ارائه چنین ابتکاری را هم‌راستا با استانداردهای بین‌المللی موجود خواند و گفت: این ساختار قطعاً نیاز به وجود همکاری‌های سریع، سازنده و مؤثر در بین ناظران مالی دارد تا آنها بتوانند بیشترین حجم از همکاری‌های بین‌المللی مرتبط با پولشویی و تأمین مالی تروریسم را ارائه دهند. کریبی در پایان خاطرنشان کرد: بایستی تلاش‌های لازم برای پیشگیری از پیامدهای ناگوار نهاد‌های مشابه مثل FATF - که مورد تأیید خود آنها نیز قرار گرفته - به عمل آید. در این راستا، پیشنهاد ایجاد یک نهاد اطلاعاتی بین‌المللی متمرکز برای پذیریم و به طور کامل از آن حمایت می‌کنیم.